

Fremtidens

beskæftigelsesindsats

Introduktion til arbejdet i Ekspertgruppen for fremtidens beskæftigelsesindsats

November 2023

Claus Thustrup Kreiner
Formand for Ekspertgruppen

Ekspertgruppen

Iben Bolvig
(medlem)

- PhD, Aarhus BSS
- Seniorforsker ved VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
- Tidl. seniorforsker KORA
- Tidl. fuldmægtig i Aarhus Kommune

Vibeke Jensen
(medlem)

- PhD, AU
- Tidl. Chef for arbejdsmarked Aarhus Kommune
- Tidl. forsket i uddannelse og arbejdsmarked
- Tidl. medlem af Arbejdsmarkedskommissionen og Carsten Koch-udvalget

Peter Karm
(medlem)

- HA, AAU
- HD, Aarhus BSS
- Kommunaldirektør, Haderslev Kommune
- Tidl. økonomi-, arbejdsmarkeds- og sundhedschef, Vejle Kommune

Claus Thustrup Kreiner
(formand)

- Professor, KU
- Leder, Grundforskningscentret CEBI
- Tidl. vismand, De Økonomiske Råd
- Tidl. medlem af Skattekommissionen og Ekspertgruppen for en grøn skattereform

Michael Rosholm
(medlem)

- Professor, AU
- Formand for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- Tidl. vismand, De Økonomiske Råd
- Tidl. medlem af Dagpengekommissionen og 'Carsten Koch'-udvalget

Jakob Egholt Søgaard
(medlem)

- Adjunkt, KU
- Tidl. Chefkonsulent, Skatteministeriet
- Tidl. Specialkonsulent, Finansministeriet
- Arbejdet i sekretariatet for Dagpengekommissionen

Hovedopgaver i kommissoriet

- **Nedlægge jobcentrene** og komme med bud på en **ny organisering** af beskæftigelsesindsatsen samt fokus på hvordan **a-kasser og private leverandørers rolle** kan styrkes
- Kortlægge, undersøge og foreslå modeller for en reform af beskæftigelsesindsatsen, der **forenkler indsatsen** og **tilvejebringer 3 mia. kr. i 2030.**
- Sikre at beskæftigelsesindsatsen fortsat understøtter et fleksibelt arbejdsmarked med **høj strukturel beskæftigelse og lav strukturel ledighed.**
- Have fokus på **værdighed og ordentlighed** i beskæftigelsesindsatsen.

Høj beskæftigelse er en betingelse for velfærd og velstand i Danmark. Danmark har et af verdens mest fleksible arbejdsmarkeder med høj beskæftigelse, lav ledighed og økonomisk tryghed for borgerne. Det skyldes blandt andet den danske flexicurity-model med en aktiv beskæftigelsesindsats, som er med til at sikre, at den enkelte har en tilskyndelse til at tage et arbejde på trods af forholdsvis generose ydelser. For mange borgere er mødet med beskæftigelsesystemet dog forbundet med komplekse og ulogiske regler og kan opleves som et system, der ikke i tilstrækkelig grad sætter den enkelte borgers behov i centrum.

Regeringen vil nedlægge eksperten til at risikere opgaver vil være at beskæftigelsesindsatsen spørgsmålet skal blive

- Den eksisterende i sammenhæng med fætte indsatserne i

- Hvordan A-kasser uden at det svækker

- Kommunernes ind Det skal også ses i gruppe, selvom eff indsatsen kan være

- Det styringsmæssigt kære kommunerne med videre, og om hensigtsmæssigt i i

- De kommunale ud ng vejledning og o nomiske styring af hensigtsmæssigt i i holde rådighed.

Ekspertgruppen kan i grad end i dag kan lav skæftigelsesindsats, be ikke komme med ans skæftigelsesområdet.

Ekspertgruppen kan i ende. Ekspertgruppen om arbejde. Ekspert til en beskæftigelses i 2030. Ekspertgruppen satsen fortsat understøt ge og lav strukturel

Ekspertgruppen om konsekvenser, fx hvis en indsats ændretes eller målgrupper sammenlægges, men ekspertgruppen skal ikke arbejde med en egenslg gennemgang og reform af ydel sesystemet.

Vurderingen af de økonomiske konsekvenser af ekspertgruppens anbefalinger skal ske på baggrund af gældende regnearbejdsprincipper. Det er væsentligt, at ekspertgruppen anbefaler konkrete løsninger, der kan understøttes digitalt og er administrerbare i praksis. Forslagene må ikke samlet svække den strukturelle beskæftigelse.

Regeringen vil styrke og reformere beskæftigelsesindsatsen og sætte den enkelte borger i centrum. Der skal gives frihed til dem, der kan selv, uden at gå på kompromis med jobfokus. Målet er stadig, at ledige borgere skal komme hurtigst muligt i arbejde ved at stå aktivt til rådighed for arbejdsmarkedet og gennem formidling af arbejdskraft til virksomhederne lokalt og regionalt. Samtidig vil regeringen målrette og prioritere udgifterne, så de reduceres med 3 mia. kr. i 2030.

Regeringen ønsker en mere værdig beskæftigelsesindsats. Der skal findes den rette balance mellem en aktiv beskæftigelsesindsats bygget op om ret og pligt, men hvor indsatsen i højere grad bygger på værdighed og ordentlighed. Der er for mange negative historier om uværdig behandling af syge og udsatte borgere, som aktive- res, uden at det hjælper dem tættere på et job. For mange borgere kommer i dag i klemme i et uforståeligt og komplekst system. Der skal derfor tænkes nyt og ses på indsatserne for de borgere, der er på kanten af arbejdsmarkedet.

Målet med fremtidens beskæftigelsesindsats skal være større frihed for både bor gere og kommuner, hvor den enkelte borger mødes af værdighed og ordentlighed, og hvor der er fokus på indsatser, der hjælper og tilskynder den enkelte tættere på job. Det skal ske ved:

- At nedlægge jobcentrene, sætte kommunerne fri af statslige proceskrav og prioritere de indsatser, der hjælper ledige tættere på arbejdsmarkedet. Den ledige får frihed til at vælge den bedste vej frem. Kommunerne får frihed til at organisere beskæftigelsesindsatsen. Målet med indsatserne skal være, at de ledige kommer hurtigere i arbejde.

- A-kasser og private leverandører skal spille en større rolle i indsatsen, uden at det svækker tilskyndelsen til job.

- De mest udsatte skal flyttes ud af beskæftigelsesystemet. I stedet skal de have en bredt funderet indsats med afsæt i det enkelte menneskes konkrete udfordringer.

- Den øvrige beskæftigelsesindsats skal i højere grad prioritere de borgere, der har større udfordringer med at finde et job. De skal i stedet omfattes af mere værdige indsatser med større effekt.

- Socialt bedragen skal mødes med en hånd og markant konsekvens.

Ekspertgruppens om konsekvenser, fx hvis en indsats ændretes eller målgrupper sammenlægges, men ekspertgruppen skal ikke arbejde med en egenslg gennemgang og reform af ydel sesystemet.

Vurderingen af de økonomiske konsekvenser af ekspertgruppens anbefalinger skal ske på baggrund af gældende regnearbejdsprincipper. Det er væsentligt, at ekspertgruppen anbefaler konkrete løsninger, der kan understøttes digitalt og er administrerbare i praksis. Forslagene må ikke samlet svække den strukturelle beskæftigelse.

Arbejdsform

- Ekspertgruppemøder
- Arrangementer med følgegruppen
- Møder med andre interessenter
- Site visits
- Forskningsworkshops
- Indsamling af eksisterende viden
- Nye analyser

Følgegruppe

- Centrale interessenter og aktører, som vil følge ekspertgruppens arbejde og løbende give input hertil.

Medlemmer

- Akademikerne
- Borgerrådgivere (Ballerup og Randers)
- Dansk Arbejdsgiverforening
- Dansk Socialrådgiverforening
- Danske A-kasser
- Fagbevægelsens Hovedorganisation
- HK Kommunal
- Kommunernes Landsorganisation
- Rådet for Socialt Udsatte
- Marselisborg

Udfordringsbilledet

Fire overordnede målsætninger for beskæftigelsesindsatsen

Høj beskæftigelse

Enkelt og gennemsigtigt

Lave omkostninger

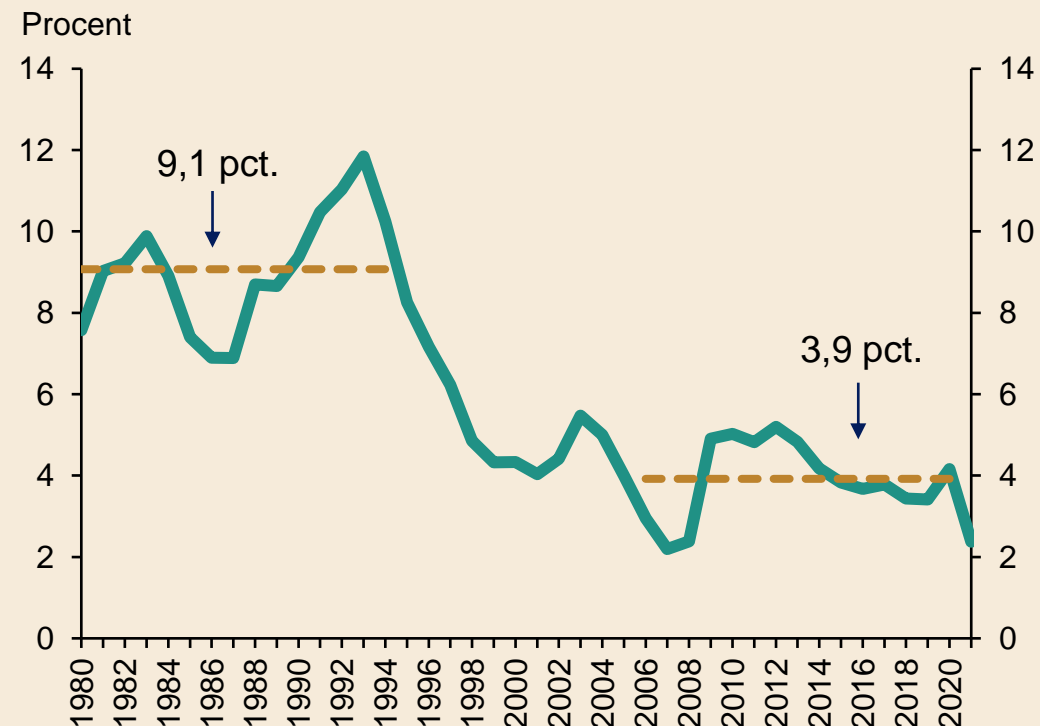
Høj borgertilfredshed

Den danske succeshistorie

Regimeskifte i 90'erne:

- Stor udbygning af den aktive beskæftigelsesindsats
- Indførelse af “ret og pligt”
- Ny kurs mod vores nuværende system med **mange målgrupper** der varierer mht. love og regler, ydelser, “ret og pligt” for borger, “kan og skal” for sagsbehandler mv.
- **Succes** med nedbringelse af ledigheden

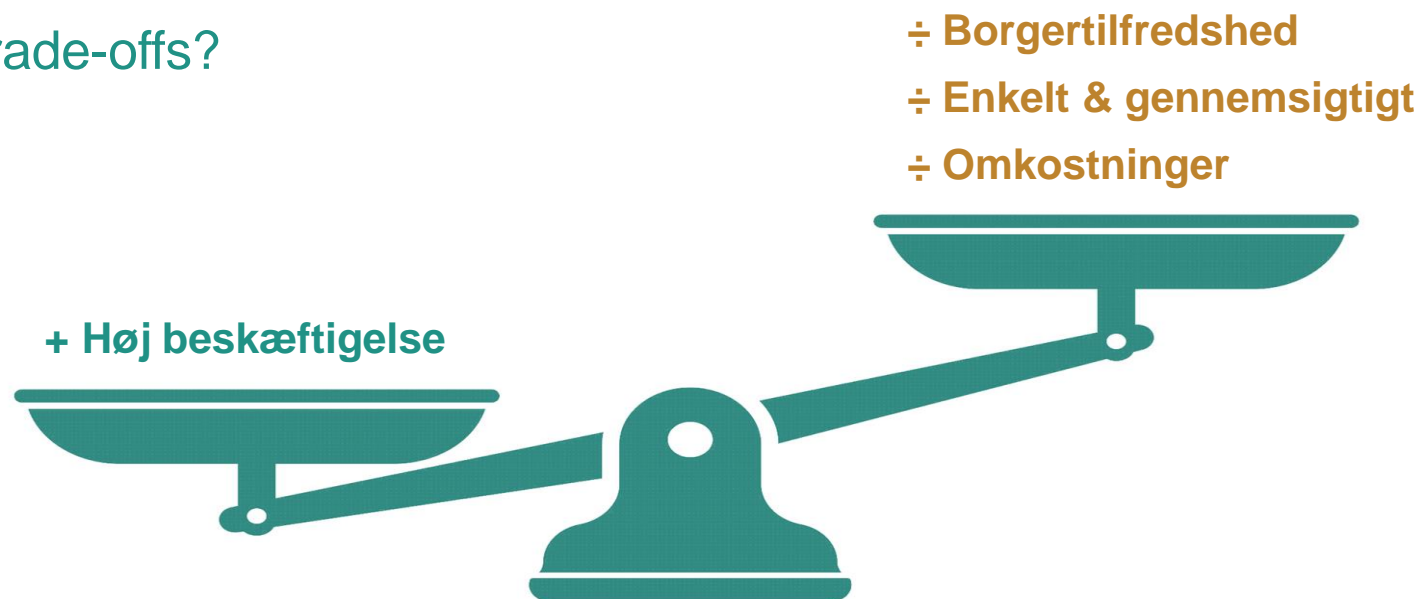
Udvikling i ledigheden de sidste 40 år

Note: Sample er alle i den erhvervsdygtige alder, 18–64 år. Ledighedsprocent er ledige som andel af arbejdsstyrken. Genskabt fra bm.dk/media/kfohd52e/analyse-af-befolkningens-arbejdstilknytning.pdf

Men er vi endt det rigtige sted?

- Er balancen tippet?
- Får vi nok for pengene?
- Hvor store er trade-offs?

Analyser

Centrale analyser i vores arbejde

#1 Systembeskrivelse

Beskæftigelsessystemets virkemåde, styring, indretning, kontrol, incitamenter mv. ⇒ **enkelt og gennemskueligt**

#3 Tids- og ressourceanalyse

Åbne “driftskassen” op ved at undersøge **jobcentrenes ressourceforbrug** på forskellige aktiviteter, målgrupper eller

#5 A-kasseforsøget

Evaluering af **beskæftigelseseffekter og tilfredshed** for deltagerne i A-kasse forsøget

#2 Beskæftigelseseffekt

Eksisterende og nye analyser af **beskæftigelses-effekterne af hele systemet** og af **enkelte indsatser**

#4 Borgersurvey

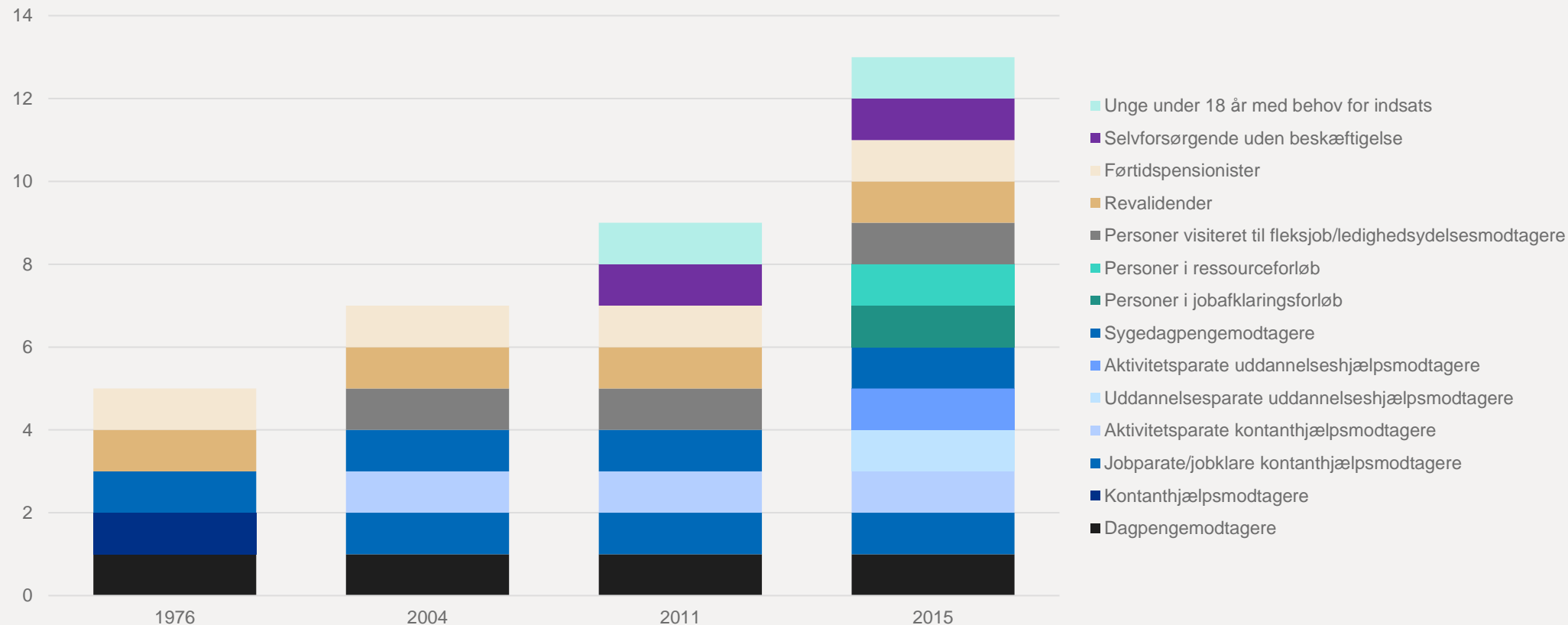
Fagligt grundlag for at tale om **værdighed** og **tilfredshed** med jobcentrene

#6 ...

...

#1 Systembeskrivelse

#1 Inddeling af ledige i målgrupper

Anm.: Figuren viser målgrupper i beskæftigelsesindsatsen med udgangspunkt i nedslag for hhv. 1976, 2004, 2011 og 2015, og figuren viser derfor ikke, hvilke årstal evt. nye målgrupper blev introduceret.

Noter: I 1976 og 1994 fik sygedagpengemodtagere alene indsats efter sygedagpengeloven og revalidender fik alene indsats efter lov om social bistand (bistandsloven). Indtil 2003 fik kontanthjælpsmodtagere, revalidender og førtidspensionister (skånejob/løntilskudsjob) hovedparten af deres indsats via reglerne i bistandsloven og senere via lov om aktiv socialpolitik (LAS), ligesom fleksjobordningen indtil 2003 alene fremgik af bistandsloven og senere LAS (ordningen blev indført i 1998). I perioden 2003-2020 var der desuden en målgruppe for nyuddannede personer med handicap (isbryderordningen) i LAB. Isbryderordningen stod før 2003 i kompensationsloven og blev fra 2020 flyttet tilbage til kompensationsloven.

Kilde: Egen lovgennemgang.

#1 Central styring af indsats

Eksempel på detaljegraden i LAB

CV-oplysningerne skal registreres på Jobnet.
Tilgængelige for arbejdsgivere senest:

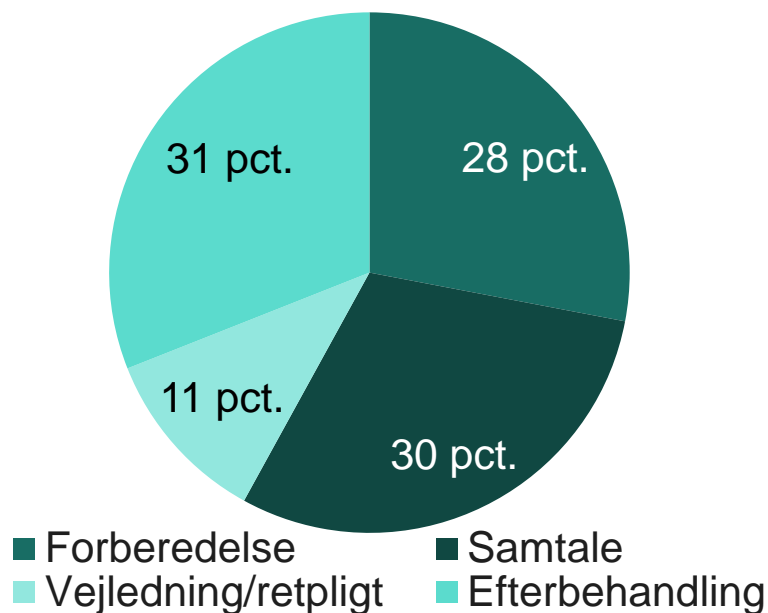
- 2 uger efter tilmelding som jobsøgende for personer der modtager dagpenge
- 3 uger efter tilmelding som jobsøgende for de jobparate kontanthjælpsmodtagere
- 3 uger fra første henvendelse til kommunen om hjælp for åbenlyst uddannelsesparate
- 3 uger efter overgang til ledighedsydelse for ledighedsydelsesmodtagere
- Umiddelbart i forbindelse med man får indsatsen for unge under 18 år og selvforsørgende
- Hurtigst muligt for aktivistparat kontanthjælpsmodtager

Bestemmelser i LAB med forskellige regler på tværs af målgrupper	1. Dagpengemodtagere	2. Jobparate kontanthjælpsmodtagere	3. Aktivistsparate kontanthjælpsmodtagere	4a. Uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere	4b. Åbenlyst uddannelsesparate	5. Aktivistsparate uddannelseshjælpsmodtagere	6. Sygedagpengemodtagere	7. Personer i jobafklaring	8. Personer i ressourceforløb	9. Personer visiteret til fleksjob/ledighedsydelse	10. Personer i revalidering	11. Personer på førtidspension	12. Selvforsørgende	13. Unge under 18 år
Tidspunkt for cv-oplysninger														
Lovens formål														
Ansvar for indsatsen														
Inddragelse af a-kasserne														
Målgrupper														
Opgørelse af tidsperioder														
Tidsperioden regnes fra														
Pålægge af søge konkrete job														
Skal registreres/tilmeldes som jobsøgende														
Aktivt jobsøgende														
Dokumentation af jobsøgning (joblog)														
Cv-oplysninger på Jobnet														
Cv-oplysninger jobmål														
Opdatere cv-oplysninger løbende														
Oplysninger ved gentilmelding														
Cv-samtale														
Målgrupper omfattet af kontaktførelse/ret til samtaler														
Tilbud om samtale ifm. afslutning af barsel														
Formål med kontaktførelse														

#1 Borgerne og kommunerne i systemet

Samtale med en kontanthjælpsmodtager fyldt
30 år i tilbud

Kilde: Data fra et tidsstudie af samtaler foretaget af Aarhus Kommune i 2022.

Referat, Beskæftigelsesudvalget, Viborg
Kommune 5. juni 2023

Manglende overholdelse af proceskrav

“Viborg Kommune har modtaget en skrivelse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, hvoraf det fremgår, at flere **borgere i jobafklaringsforløb** i perioden november 2022 til januar 2023 **ikke har modtaget minimum fire samtaler i de første seks måneder af deres ledighedsperiode**. På den baggrund har Viborg Kommune udarbejdet en **redegørelse** og en **genopretningsplan**, som er sendt til styrelsen den 8. maj 2023. Viborg Kommune **har nu seks måneder** til at sikre, at minimum 80 pct. af borgerne i jobafklaringsforløb modtager fire eller flere samtaler i den første del af ledighedsperioden.”

#2 Beskæftigelseseffekt

#2 Modsvares det store fald i ledigheden af tilsvarende højere beskæftigelse?

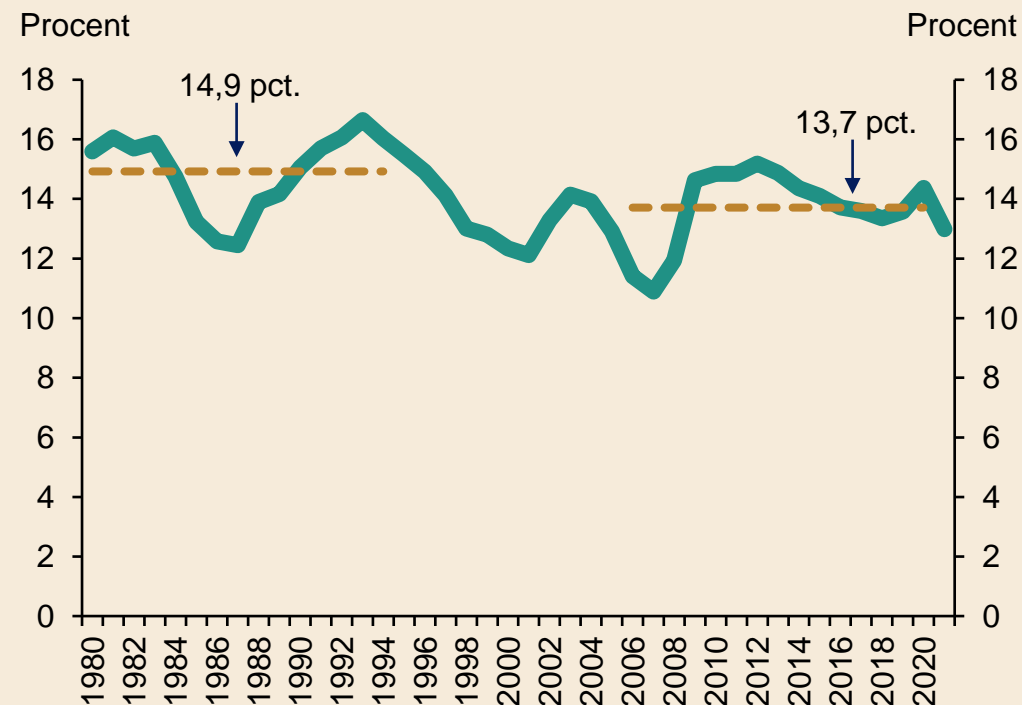
Nej, resultater tyder på væsentlig mindre effekt på beskæftigelsen

Årsag: færre uden job registreres i dag som ledige

Rum for større reformer af beskæftigelses-systemet, end hvis det modsatte havde været tilfældet

Analyse → fremtidensbeskaeftigelsesindsats.dk

Andel hverken i job eller uddannelse

Note: Sample er 30–49 årige med dansk herkomst. Genskabt fra bm.dk/media/kfohd52e/analyse-af-befolkningens-arbejdstilknytning.pdf

Fremtidens beskæftigelsesindsats?